

Forventningsnotat til regionalt planforum – 29. mai 2026

Regional plan for næring og kompetanse i Finnmark – planprogram

Bakgrunn

Fylkestinget har vedtatt at det skal utarbeides en regional plan for næring og kompetanse i Finnmark, jf. regional planstrategi 2024–2028.

I henhold til plan- og bygningsloven (§ 4-1) skal det utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet beskriver formål, prosess, medvirkning og behov for kunnskapsgrunnlag.

Den regionale planen skal bidra til økt verdiskaping, sysselsetting og bærekraftig utvikling i Finnmark gjennom bedre samspill mellom næringsliv, kompetanse, arbeidskraft, energi og infrastruktur.

Som overordnet problemstilling for planarbeidet legges følgende til grunn:

Hvordan kan Finnmark styrke samspillet mellom kompetanse, arbeidskraft og næringsliv for å øke bærekraftig verdiskaping og tiltrekke investeringer, innenfor rammene av demografisk utvikling, krafttilgang og infrastruktur?

Regionalt planforum brukes som en tidlig arena for å drøfte planarbeidet og få innspill fra statlige, regionale og kommunale aktører.

Forventninger til regionalt planforum

Fylkeskommunen ønsker innspill fra deltakerne på følgende tema:

- formål og prioriteringer i planarbeidet
- opplegg for medvirkning og involvering
- fremdrift og organisering
- kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Tema 1: Formål og prioriteringer

Finnmark har betydelige naturressurser og eksportrettede næringer, men står samtidig overfor utfordringer knyttet til kompetanse, demografi, kapitaltilgang, kraft og infrastruktur, samt svake regionale verdikjeder.

Planen skal bidra til:

- økt lokal verdiskaping gjennom sterkere verdikjeder og mer foredling
- bedre kobling mellom kompetanse og næringslivets behov
- økt evne til å tiltrekke og realisere investeringer
- mer attraktive lokalsamfunn som kan tiltrekke og beholde arbeidskraft

Planen skal identifisere og prioritere de næringene og verdikjedene som har størst potensial for verdiskaping, sysselsetting og tiltrekningskraft i Finnmark.

Det skal også vurderes hvilke komparative fortrinn Finnmark har, og hvordan disse kan utnyttes i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Spørsmål til diskusjon

- Er formålet tydelig og relevant?
- Treffer planarbeidet de viktigste utfordringene i Finnmark?
- Hvilke næringer og verdikjeder bør særlig prioriteres i planarbeidet?
- Hva er Finnmarks viktigste konkurransefortrinn fremover?
- Hva er de største barrierene for å utløse investeringer i regionen?
- Hva er de viktigste hindrene for bedre samspill mellom kompetanse, arbeidsliv og virkemiddelapparat?
- Mangler det sentrale tema eller perspektiver?

Tema 2: Opplegg for medvirkning

Planarbeidet vil involvere sentrale aktører på tvers av sektorer og forvaltningsnivå, herunder:

- kommuner og regionråd
- næringsliv og bransjeaktører
- utdannings- og forskningsmiljøer
- virkemiddelapparatet
- statlige sektormyndigheter
- Sametinget

Det vurderes å etablere:

- ekstern referansegruppe
- tematiske arbeidsgrupper (for eksempel innen kompetanse, næringsutvikling, investeringer og energi)

Spørsmål til diskusjon

- Er det relevante aktører som mangler?
- Hvordan bør medvirkningen organiseres for å sikre reell påvirkning?
- Finnes det eksisterende arenaer som bør brukes mer aktivt?

Tema 3: Fremdrift og organisering

Planarbeidet følger en todelt prosess:

- 2026: planprogram (utarbeidelse, høring og vedtak)
- 2026–2027: utarbeidelse av regional plan med handlingsprogram

Organisering

- Fylkestinget: vedtaksmyndighet for regional plan
- Fylkesutvalget: politisk styringsgruppe
- Fylkeskommunedirektøren: prosjektansvarlig
- Næringsavdelingen og opplæringsavdelingen: ansvar for gjennomføring av planarbeidet
- Intern prosjektgruppe og eksterne medvirkningsarenaer

Det legges opp til en kunnskapsbasert, effektiv og involverende prosess med tydelig kobling mellom analyser, prioriteringer og tiltak.

Spørsmål til diskusjon

- Er fremdriften realistisk?
- Er organiseringen hensiktsmessig?
- Er det behov for sterkere koordinering mellom aktører?

Tema 4: Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Planarbeidet bygger på eksisterende kunnskap om:

- næringsstruktur, eksport og verdiskaping
- kompetansebehov og utdanningsstruktur
- demografi og arbeidsmarked
- investeringer og kapitaltilgang
- kraft, energi og infrastruktur

Det vil også vurderes behov for supplerende analyser, særlig knyttet til:

- regionale verdikjeder og ringvirkninger
- fremtidige kompetansebehov
- investeringsbarrierer og muligheter
- attraktivitet, rekruttering og mobilisering av arbeidskraft
- komparative fortrinn og konkurranseposisjon

Spørsmål til diskusjon

- Er kunnskapsgrunnlaget tilstrekkelig?
- Er det behov for nye utredninger?
- Hvilke data og analyser er særlig viktige for planarbeidet?

Avslutning

Formålet med behandlingen i regionalt planforum er å få tidlige innspill som kan bidra til:

- bedre forankring av planarbeidet
- tydeligere prioriteringer
- et mer målrettet og gjennomførbart planarbeid